

Oppia – Opistojen palvelujen innovatiivisuus alulle

Vapaan sivistystyön laatu- ja kehittämisavustus 147/385/2019

**ideoi,
opi,
luo uutta**

Aune Kariluoto, projektipäällikkö

Kajaanin kaupunki, sivistystoimiala

31.1.2022

SISÄLLYSLUETTELO

	sivu
Taustaa	3
Hankesuunnitelma	3
Hankkeen aloitus, yhteistyöverkosto ja tiedottaminen	3
Koulutukset ja tapahtumat	4
Hankkeen tulokset ja vaikuttavuuden arviointi	6
Hankkeen kustannukset	9
Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet	10
LIITTEET	11

TAUSTAA

Kajaanin kaupungin ylläpitämä Kaukametsän opisto haki Opetushallitukselta yhteistyössä neljän Kainuun kunnan kansalaisopiston kanssa vapaan sivistystyön laatu- ja kehittämisyhteistyön avustusta 56 090 euroa keväällä 2019. Opetushallitus myönsi opistojen yhteiseen hankkeeseen 23 876 euroa (Päätös 12.4.2019, 147/385/2019) käytettäväksi 31.12.2020 mennessä. Päätöksen mukaan valtionavustuksella toteutettavan kehittämistoiminnan kokonaiskustannuksista vähintään 15 prosenttia on oltava omarahoitteista. Valtionavustus kattaa hankkeen kuluista enintään 85 prosenttia.

Opetushallitus on Covid-19-pandemian jatkuessa myöntänyt laatu- ja kehittämisyhteistyön avustusten käytölle jatkoaikaa niin, että rahoitusta on voitu käyttää 31.12.2021 saakka. Raportointi tulee tehdä 28.2.2022 mennessä.

HANKESUUNNITELMA

Kaukametsän opiston, Hyrynsalmen kansalaisopiston, Paltamon kansalaisopiston, Suomussalmen kansalaisopiston ja Sotkamon kansalaisopiston rehtorit päättivät hakea vapaan sivistystyön laatu- ja kehittämisyhteistyön avustusta yhdessä turvatakseen kansalaisopistopalvelujen uudistumista ja tarjontaa edelleen vähenevän ja ikääntyvän väestön maakunnassa. Opistojen verkostoitumisen ja opetuksen digitaalisuuden kehittämisen nähtiin tarpeelliseksi, koska kansalaisopistojen valtionosuuteen oikeuttavien tuntien määrä ja henkilöstöresurssi ovat pienentyneet. Alueen kunnista Puolanka jäi hakuvaiheessa yhteistyön ulkopuolelle kunnassa meneillään olleiden henkilöstömuutosten vuoksi.

Hakemuksen taustalla vaikuttivat vahvasti kuntien strategiat, joiden yhdistäviksi tekijöiksi havaittiin digitaalisten palvelujen kehittäminen, henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja hyvinvointi, helposti saavutettavat vapaa-ajan harrastukset sekä osallisuus, innovatiiviset ratkaisut ja kuntalaisten osallisuus.

Oppia-hankkeen tavoitteiksi määriteltiin

1. Kainuun kansalaisopistojen opetustarjontaa uudistuu ja varmentuu alueen kaikkien ikä- ja väestöryhmien sivistystarpeita vastaavaksi opettajien osaamisen vahvistuessa.
2. Alueen kansalaisopistojen opetustarjonnassa olevien kurssien sisältökuvaukset vastaavat todellisuutta.
3. Kehitetään opistojen henkilöstön palvelualltiutta ja viestintäosaamista.
4. Opetushenkilöstöä kannustetaan säännölliseen ”Kainutlaatuiseen” osaamisensa kehittämiseen ja verkostoitumiseen maakunnallisesti muiden kouluasteiden opettajien kanssa.
5. Opistoja kannustetaan aktiiviseen yhteisöllisyyden kehittämiseen.

Hankkeen hyödynsaajiksi todettiin Kainuun maakunnan alueen asukkaat, kansalaisopistojen opiskelijat ja henkilöstö sekä Kainuun kunnat työnantajina ja elinikäisen oppimisen ja kulttuuripalvelujen järjestäjinä.

Hakemuksessa kunnat sitoutuivat osallistumaan hankkeen ohjausryhmään, toimintaan ja kehittämistoiminnan omavaraisuusosuuteen suhteessa opistojen kokoon.

HANKKEEN ALOITUS, YHTEISTYÖVERKOSTO JA TIEDOTTAMINEN

Hankerahoituksen käyttöaika alkoi avustuspäätöksen myöntämisestä mutta toimintaa järjestettiin vasta syksystä 2019 alkaen. Ohjausryhmän päätöksellä Kainuun kansalaisopistojen opettajille tarjottiin mahdollisuutta osallistua alueen kaikkien oppilaitosten yhteiseen Kainutlaatuinen ope 2019 –tapahtumaan ([Kainutlaatuinen ope 2019](https://www.oulu.fi/kajaaninyliopistokeskus/node/192818) ; <https://www.oulu.fi/kajaaninyliopistokeskus/node/192818>). Ajankohtaiset tiedon saamisen ja verkostoitumisen lisäksi opettajien yhteisöllisyyden kokemuksen toivottiin vahvistuvan tapahtumaan osallistumisella.

Ohjausryhmän muodostivat alueen kuntien kansalaisopistojen toiminnasta vastaavat henkilöt: sivistysjohtaja Helena Hynynen (Paltamon kunta), sivistysjohtaja Merja Ojalampi (Sotkamon kunta), sivistyspalvelujen osastopäällikkö Veli-Pekka Mäkeläinen (Hyrynsalmen kunta), sivistysjohtaja Kaarina Uusitalo (Puolangan kunta), rehtori Tarja Peitsaho (Suomussalmen kunta), apulaisrehtori Marjut Sonninen (Sotkamon kunta), apulaisrehtori Sini Sarén (Kajaanin kaupunki) ja koollekutsujana rehtori Aune Kariluoto (Kajaanin kaupunki). Hankkeen koordinointi ja talouden kirjanpito sovittiin hoidettavaksi Kaukametsän opistolla rehtorin, apulaisrehtorin ja toimistosiihteereiden työnä.

Hankkeen ohjausryhmään kuuluivat mm. sivistysjohtaja Veli-Pekka Mäkeläinen, rehtori Tarja Peitsaho ja sivistysjohtaja Helena Hynynen. Kuva; Sini Sarén

Ohjausryhmä kokoontui säännöllisesti hankkeen aikana yhteensä 11 kertaa. Ohjausryhmä seurasi ja arvioi hankkeen taloutta, yhteistyötä, koulutusten sisällöllistä toteutumista ja ohjasi hankkeen käytännön toteuttamisessa. Kokouksissa käsiteltiin myös Kajaanin kaupungin / Kaukametsän opiston hallinnoiman Kainuun kuntien yhteisen Dipakka-hankkeen ja Paltamon kunnan hallinnoiman KaTu-hankkeen asioita.

Ohjausryhmän jäsenet vastasivat hankkeen tiedottamisesta kunnissaan. Ohjausryhmän kokousten valmisteluun ja hankekumppaneiden keskinäiseen yhteydenpitoon käytettiin sähköpostia.

Hanketta hallinnoineen Kaukametsän opiston rehtori tiedotti hankkeesta aktiivisesti vuosina 2019 – 2020. Hankkeen toiminta koottiin tapahtumataulukoon (Liite 1). Hankkeesta kerrottiin mm. osana Kaukametsän opiston kehittämistoimintaa opiston ulkoisessa Kestävän kehityksen auditoinnissa. Palautteessaan auditointia arvioi Kaukametsän opiston edenneen hyvin ja johdonmukaisesti digitalisaation kehittämistyössä. Auditoinnin mukaan opiston vahvuuksia ovat toiminnan kytkeminen kaupunkistrategian toteuttamiseen ja opiston järjestämät Agenda 2013 -teemoihin liittyvät Suorat sanat -keskustelutilaisuudet sekä luennot ja seminaarit. (Liite 2) Koska hankkeesta kerrottiin eri yhteyksissä, kaikkea tiedottamista ei kirjattu taulukoon ja osa tiedottamisella tavoitetuista henkilömääristä arvioitiin. Kaukametsän opiston rehtori, apulaisrehtori ja toimistosiihteerit dokumentoivat toimintaa projektipäiväkirjoihin.

KOULUTUKSET JA TAPAHTUMAT

Ohjausryhmä keskusteli ja päätti hankerahoituksilla toteutetuista koulutuksista ja tapahtumista (Liite 1), jotka Kaukametsän opisto organisoii. Osa asioista sovittiin ohjausryhmän sähköpostikirjeenvaihdolla.

Oulun yliopiston ja Kajaanin ammattikorkeakoulun Aikopan (Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut) järjestämään Kainutlaatuinen ope 2019 -tapahtumaan osallistui 12 Kainuun kansalaisopistojen opettajaa. Tapahtuman teemana oli Kestävä tulevaisuus. Oppia-hankkeelta tapahtumaan kustannettiin tulevaisuudentutkija Ilkka Halavan luento *Murrosaika, muuttuva työ ja oppimisen uusi agenda*.

Kainutlaatuinen ope 2019 - tapahtumaan osallistui opettajia kaikista Kainuun kuntien peruskouluista, lukioista ja kansalaisopistoista, Kainuun ammattiopistosta ja Kajaanin ammatti-
korkeakoulusta.

(Kuva: [\(6\) Facebook](#))

Hankkeen alkuvaiheessa suunniteltiin myös Kainuun kansalaisopistojen yhteistä Valovoimaa-tapahtumaa. Koska tapahtumaa ei onnistuttu aikataulu- ym. syistä järjestämään yhdessä, tapahtuma toteutettiin Kaukametsän opiston työyhteisölle. Tapahtumassa palkittiin työyhteisön keskuudestaan äänestämät yhteisöllisyyttä ja myönteistä ilmapiiriä edistävät kollegat, joista toinen oli opettaja ja toinen toimistosihteeri.

Työyhteisön keskuudestaan palkitsema Sini Sarén työhuoneessaan Valovoimaa-tapahtuman jälkeen opettajakollegansa kanssa.

Hankkeen rahoituksella järjestetyistä luennoista ja Suorat sanat -tapahtumista tiedotettiin Kajaanin kaupungin Kaukametsän kulttuurilaitosten yhteisissä lehti-ilmoituksissa, Kaukametsän opiston Facebook-sivustolla ([\(7\) Kaukametsän Opisto | Facebook](#)) ja Kainuun alueen tapahtumasivustolla ([Tapahtumien Kainuu](#) ; aiemmin [Tapahtumat - Menoinfo.fi](#)). Osa luennoista toteutettiin sovittuina ajankohtina mutta osa jouduttiin siirtämään uuteen ajankohtaan Covid19-pandemian vuoksi.

Hankkeessa järjestetty lintuaiheinen luentosarja on edelleen vapaasti katsottavissa Kaukametsän opiston verkkosivuston kautta. Luentosarjaa on katsottu myös luentojen toteuttamisen jälkeen. Osa luennoista on välitetty livestreamattuna vain niille kansalaisopistoille, jotka ovat halunneet luennon osaksi opetustaan.

Opastettu luontoretki Paltaniemelle luontovalokuvaaja Juha Mannermaan ohjauksessa

Opastettu luontoretki luontovalokuvaaja Juha Mannermaan ohjauksessa. Luentosarja järjestetään yhteistyössä Kaukametsän opiston ja Kainuun Lintutieteellisen yhdistyksen kanssa.

Joutsenet ja hanhet -luento

Luontokuvaaja Jouni Ruuskanen luennoi joutsenista ja hanhista. Luentosarja järjestetään yhteistyössä Kaukametsän opiston ja Kainuun Lintutieteellisen Yhdistyksen kanssa.

([Kaukametsän opiston YouTube](#) | [Kajaani](#))

HANKKEEN TULOKSET JA VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI

Ohjausryhmä arvioi hankkeen toimintaa säännöllisesti keskustellen kokouksissaan. Hankkeesta ovat hyötynneet kaikki koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneet aktiivisuutensa mukaan.

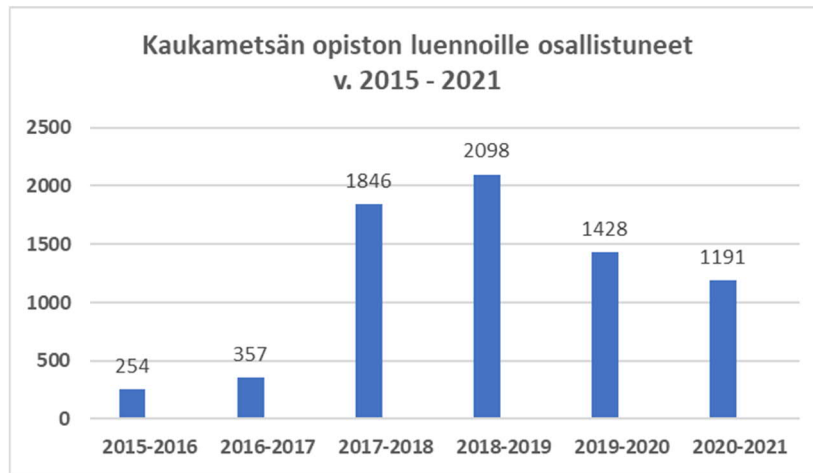
Toimistosuhteille järjestetty koulutus tarjosi tiedollisen sisällön lisäksi mahdollisuuden verkostoitumiseen ja vapaamuotoiseen keskusteluun. Opistojen toimistosuhteet toimivat kunnissa eri puolilla maakuntaa, joten heillä ei ole työn erityispiirteiden vuoksi luontevaa keskinäistä keskustelufoorumia. Opettajien verkostoituminen alueen muiden opettajien kanssa mahdollistui Kainutlaatuinen ope 2019 -tapahtumassa, jonka ohjelma tarjosi monipuolista ajankohtaista ja tulevaisuuteen suuntautuvaa tietoa. ([Kainutlaatuinen ope 2019](#))

Opetushenkilöstön osaaminen kehittyi hankkeen aikana erityisesti Kaukametsän opistossa. Opettaja rohkaistiin etäopetuskokeiluihin ja perehdytettiin osaamisperusteisuuden ja Koski-järjestelmän käyttöön. Hankerahoituksella pystyttiin perustelemaan etäopetusvälineistön hankkimista kansalaisopiston tuntiopettajille. Osa opiston opetuksesta oli mahdollista järjestää jo syksystä 2020 täysin etäopetuksena eikä opiston toimintaa tarvinnut sulkea Covid19-pandemiasta johtuneiden toimintarajoitusten vuoksi. Hanke mahdollisti vuonna 2021 toimistosuhteiden työpanoksen käyttämistä opettajien uusien työvälineiden ja yhteyksien käyttöönotossa sekä etäopetuksen teknisessä tuessa.

Luentojen järjestäminen yhteistyössä Kainuun kuntien kansalaisopistojen kanssa tiivisti Kaukametsän opiston henkilöstön keskinäistä yhteistyötä, vahvisti henkilöstön taitoja ja kehitti toimintatapaa. Uusi toimintamalli vähensi rehtorin työmäärää ja selkiytti toimistosuhteiden ja iltavalvojen keskinäistä työnjakoa. Hankkeessa kehitettiin ns. Luentopassi (Liite 3), johon kirjatut opinnot voidaan lukea opiskelijalle hyväksi esim. toisen asteen koulutuksessa. Luentopassia voidaan jatkokehittää yhteistyökumppaneiden kanssa.

Covid19-pandemia viivästytti joitakin hankkeen toimintoja ja luentojen ajankohtia jouduttiin siirtämään useita kertoja. Osa luennoista peruuntui kokonaan luennoitsijoiden puutteellisten verkkotaitojen ja etäluentoihin liittyneiden asenteiden vuoksi. Osa suunnitelluista luennoista ja syksylle 2020 suunniteltu Valovoimaa-tapahtuma eivät toteutuneet luennoitsijoiden kansalaisopistoille ja hankerahoitukselle liian kalliiden palkkiopyyntöjen ja matka-kustannusten vuoksi.

Hankkeen toiminta sujui pääosin joustavasti myös Covid19-pandemian aikana, vaikka toimintarajoitukset vaikuttivat jonkin verran osallistujamääriin. Luennoista ei järjestetty sähköisiä palautekyselyjä hankkeen aikana mutta palautetta on mahdollista kerätä opistojen asiakastytyväisyyskyselyiden kautta vuonna 2022. Etäluento-toiminnan ansiosta Kaukametsän opiston luentotarjontaa pystyttiin turvaamaan myös Covid19-pandemian aikana. Luennoille osallistuneiden määrä laski mutta pysyi edelleen hyvällä tasolla.

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteiden ajallinen ja määrällinen toteutuminen on koottu raportin liitteeseen 1.

Tavoite 1: Kainuun kansalaisopistojen opetustarjonta uudistuu ja varmentuu alueen kaikkien ikä- ja väestöryhmien sivistystarpeita vastaavaksi opettajien osaamisen vahvistuessa.

Toiminta tavoitteen toteutumiseksi: Opettajia aktivoitiin suunnittelemaan opetusta yhdessä opiskelijoiden kanssa ja kokeilemaan etä- ja verkko-opetusta. Opiskelijoiden ja opistojen yhteistyötahojen toiveita otettiin huomioon kurssien ja luentotarjonnan järjestämisessä. Kaukametsän opistossa järjestettiin luentoja paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa kustannuksia jakaen. Covid-pandemian aikana varmistettiin opetuksen toteutumista järjestämällä etä- ja hybridiopetusta ja tarjoamalla opettajille teknistä opastusta ja tukea laitteiden ja yhteyksien käyttöön. .

Konkreettiset tulokset: Osa opistojen opetuksesta järjestettiin etäyhteyksin syksystä 2020 alkaen. Kaukametsän opiston kielten kursseja ja luennot on toteutettu lähes kokonaan etäopetuksena Covid19-pandemian aikana. Opetustarjontaan tuli uusia kursseja opiskelijoiden mielenkiinnon ja tarpeiden mukaan. Opetusta ja luentoja järjestettiin myös ns. hybridinä: osa opiskelijoista oli läsnä opiston tiloissa ja osa verkko-yhteyksillä. Kaukametsän opiston henkilöstön osaaminen ja varmuus etäopetuksen toteuttamisessa lisääntyivät ja etäopetusta tarjoavien opettajien määrä kasvoi. Hankkeen pedagogisten tavoitteiden perusteella Kaukametsän opisto hankki Kajaanin kaupungilta noin 30 kannettavaa tietokonetta, älypuhelimia, sähköpostit ja Teams-ohjelman käyttöoikeudet tuntiopettajille syksyllä 2020.

Tavoite 2: Alueen kansalaisopistojen opetustarjonnassa olevien kurssien sisältökuvaukset vastaavat todellisuutta.

Toiminta tavoitteen toteutumiseksi: Opettajia ja rehtoreita osallistui osaamisperusteisuuden ja verkko-opetuksen koulutuksiin. Kaukametsän opiston apulaisrehtori perehdytti opiston opettajia aineryhmittäin osaamisperusteisuuteen sekä kurssien sisältökuvausten ja oppimistavoitteiden konkretisointiin.

Konkreettiset tulokset: Kaukametsän opiston kurssikuvauksia uudistettiin, täsmennettiin ja konkretisoitiin lukuvuosien 2020 - 2021 ja 2021 - 2022 opinto-oppaisiin. Opettajien osallistuminen koulutuksiin lisääntyi opiston valmistautuessa Koski-tietovarannon käyttöönottoon. Osa opettajista kehitti osaamistaan koko hankkeen ajan osallistumalla säännöllisesti Opetushallituksen ja yhteistyötahojen (mm. Kansalaisopistojen liitto, Meri-Pohjolan opistopiiri ja Isoverstas/SnellmanEdu) järjestämiin koulutuksiin ja tiedotustilaisuuksiin.

Tavoite 3: Kainuun kansalaisopistojenluentotarjonta kehittyi ja monipuolistuu kustannustehokkaasti. Ajankohtaisten ja yhteiskunnallisten aiheiden opetuksen jatkuminen turvataan alueella, jossa väestö ikääntyy, asutus on harvaa, välimatkat pitkiä ja julkisen liikenteen yhteydet ovat heikot erityisesti iltaisin.

Toiminta tavoitteen toteutumiseksi: Opistojenluentotarjonnan toimintamallista keskusteltiin hankkeen ohjausryhmässä. Kaukametsän opiston opettajia, toimistohenkilöstöä ja iltavalvoja kannustettiin yhteistyöhönluentotoiminnan varmistamiseksi ja jatkuvuuden turvaamiseksi. Hankkeesta kerrottiin luennoille osallistuneille erityisesti hankkeen alkuvaiheessa syksyllä 2019. Suurimman osan luennoista järjesti Kaukametsän opisto, joka tiedotti luennoista kerran kuukaudessa sanomalehdessä ja viikottain verkkoalustoilla ([\(8\) Kaukametsän Opisto | Facebook](#); [Tapahtumien Kainuu](#); [Tapahtumat - Menoinfo.fi](#)). Luentotoiminnasta kerrottiin myös Kaukametsän opiston ulkoisessa Kestävän kehityksen auditoinnissa v. 2020.

Konkreettiset tulokset: Kaukametsän opiston kurssimaksuttomien, kaikille avoimien luentojen määrä vakiintui (noin 1 % valtionosuuteen oikeuttavista tunneista). Yhteistyö lisääntyi ja toimintamalli vakiintui: Kansalaisopisto maksaa luennoitsijan palkkion ja yhteistyökumppanit, opistot, yhdistykset ja järjestöt jakavat matka- ja majoituskuluja kulloinkin sovittavalla tavalla. Osa hankkeessa järjestetyistä luennoista on toistaiseksi avoimesti seurattavissa tallenteina verkossa ([Kaukametsän opiston YouTube | Kajaani](#)). Luennoille avattiin ennakkoilmoittautuminen osallistujamäärän seuraamiseksi ja yhteyksien varmistamiseksi. Opistoille kehitettiin Luentopassi (Liite 3), johon kirjatut opinnot voidaan lukea opiskelijalle hyväksi esim. toisen asteen opintoihin. Passia voidaan kehittää edelleen yhteistyöoppilaitoksilta saatavan palautteen pohjalta.

Luentojen osallistujamäärä pysyi hyvällä tasolla myös Covid-pandemian aikana. Osa luennoista välitettiin livestreamattuna vain niille kansalaisopistoille, jotka halusivat luennot osaksi opetustarjontaansa.

Luentojen järjestäminen yhteistyössä Kainuun kuntien kansalaisopistojen kanssa tiivistä Kaukametsän opiston henkilöstön keskinäistä yhteistyötä, vahvisti osaamista ja vakiinnutti toimintatapaa. Uusi toimintamalli vähensi rehtorin työmäärää ja selkiytti toimistosuhteiden ja iltavalvojen keskinäistä työnjakoa.

Kaukametsän opiston ulkoinen auditoija arvioi opiston edenneen hyvin ja johdonmukaisesti digitalisaation kehittämisessä ja nosti Agenda 2013 -teemoihin liittyvät Suorat sanat -keskustelutilaisuudet, luennot ja seminaarit opiston vahvuudeksi sertifikaatin uusimisen perusteissa. (Liite 2)

Tavoite 4: Kehitetään opistojen henkilöstön palvelualltiutta ja viestintäosaamista.

Toiminta tavoitteen toteutumiseksi: Opistojen toimistohenkilöstölle järjestettiin yhteinen koulutuspäivä. Toimistosuhteita kannustettiin verkostoitumaan ja jakamaan kokemuksiaan tehtäviensä erityispiirteistä.

Konkreettiset tulokset: Palautteen perusteella koulutuspäivän aihe oli sopiva ja ajankohtainen. Toimistosuhteiden tutustuminen toisiinsa madalsi yhteydenottojen kynnystä ja työasioiden keskinäistä jakamista. Verkoistoitumisen käynnistyminen mahdollistaa jatkossa luontevan keskustelufoorumien kehittämisen.

Tavoite 5: Opetushenkilöstöä kannustetaan säännölliseen "Kainutlaatuiseen" osaamisensa kehittämiseen ja verkostoitumiseen maakunnallisesti muiden kouluasteiden opettajien kanssa.

Toiminta tavoitteen toteutumiseksi: Hankkeessa kannustettiin kaikkien Kainuun kuntien kansalaisopistojen opettajia osallistumaan Oulun yliopiston ja Kajaanin ammattikorkeakoulun aikuiskoulutusyksikön Aikopan järjestämään Kainutlaatuinen ope 2019 -tapahtumaan. Kaukametsän opiston rehtori osallistui tapahtuman suunnitteluun alueen kuntien ja Aikopan työryhmässä. Oppia-hankeelta kustannettiin tapahtumaan tulevaisuudentutkijan luento ja kansalaisopistojen opettajien osallistumismaksuja opistojen kokoon suhteutettuna.

Konkreettiset tulokset: Kansalaisopistojen opettajia osallistui tapahtumapäivän koulutuksiin, opettajien ajankohtaiseen ja tulevaisuuteen liittyvä osaaminen vahvistui ja he tapasivat alueen muiden oppilaitosten

opettajia. (<https://kainutlaatuinenope2019.blogspot.com/>;
<https://www.oulu.fi/kajaaninyliopistokeskus/node/192818>)

Tavoite 6: Opistoja kannustetaan aktiiviseen yhteisöllisyyden kehittämiseen.

Toiminta tavoitteen toteutumiseksi: Ohjausryhmässä keskusteltiin alueen kansalaisopistojen yhteisestä yhteisöllisyyttä kehittävästä tapahtumasta. Aikataulu- ym. seikkojen vuoksi Kaukametsän opisto järjesti 1.11.2019 Valovoimaa-työyhteisötapahtuman omana työyhteisötalaisuutenaan, jonka teemana oli *Ihmiseksi töissä - työyhteisötaidoilla yhteistä vaikuttavuutta*. Työyhteisössä järjestettiin äänestys myönteistä ilmapiiriä edistävien työyhteisön jäsenten palkitsemiseksi. Lisäksi opistossa käynnistettiin keväällä 2020 yhteisöllisyyttä edistävä toiminta Kajaanin kaupungin henkilöstöhallinnon tuella.

Konkreettiset tulokset: Palaute tapahtuman asiantuntijaluennosta oli pääosin myönteistä: Osallistujat kokivat saaneensa uutta tietoa ja kannustusta yhteisölliseen toimintatapaan. Tapahtumassa palkittiin työyhteisön keskuudestaan äänestämät yhteisöllisyyttä ja myönteistä ilmapiiriä edistävät kollegat, joista toinen oli opettaja ja toinen toimistosihiteeri. Osa Valovoimaa-tapahtuman osallistuneista toivoi tapahtumasta perinnettä. Kajaanin Mamselli -liikelaitoksen kanssa suunniteltu tilaisuuden pienimuotoinen "halloweentarjoilu", vitamiinipitoinen tyrnimarjamehu, jakoi mielipiteitä. Osa osallistuneista toivoi perinteisempää tarjoilua.

Opiston johtotiimi laati 7.2.2020 kehittämissäpäivässä Kajaanin kaupungin henkilöstöhallinnon ohjauksessa työyhteisön pelisäännöt, jotka perusopetuksen TET-jaksoa suorittamassa ollut oppilas laati sähköiseen muotoon. Pelisäännöt saatettiin koko työyhteisön tietoon aineryhmissä ja opiston sähköisillä kanavilla.

Hankkeen ohjausryhmän kolme jäsentä osallistui Opetushallituksen Johto 2020 -koulutukseen 9.12.2020 *Hyvinvoiva johtaja on paras johtaja*.

Perusopetuksen TET-harjoittelija toteutti Kaukametsän opiston pelisäännöt sähköisessä muodossa. Pelisäännöt julkistettiin opiston Facebook-sivustolla ja jaettiin sähköisessä muodossa koko henkilöstölle.

HANKKEEN KUSTANNUKSET

Opetushallituksen päätöksen rahoituserittelyssä hankkeen kokonaismenoiksi on määritelty 28 090 euroa, josta avustuksen osuus on 23 876 euroa.

Kajaanin kaupungin sivistystoimialan / Kaukametsän opiston erillisessä kirjanpidossa hankkeen kustannuspaikalla kokonaismenoja on kirjattu 23 876 euroa, josta 10 087,68 euroa vuodelle 2019 ja 13 788,32 euroa vuodelle 2020 (Liite 4 ja 5). Hankkeen omavastuuosuudeksi on kirjattu 4 303,06 euroa, joista 205,05 euroa vuodelle 2020 ja 4 098,01 euroa vuodelle 2021 (liite 5 ja liite 6).

YHTEENVETO JA JATKOTOIMENPITEET

Hankkeesta ovat hyötäneet kaikki toimintaan osallistuneet kansalaisopistot osallistumisensa aktiivisuuden mukaan. Avustuksen hakuvaiheessa arvioidut tulokset eivät toteutuneet sellaisinaan mutta hankkeessa saatiin useita konkreettisia tuloksia. Hanke saavutti tuloksia kaikissa asetetuissa tavoitteissa.

Hanke vahvisti alueen kansalaisopistojen rehtoreiden yhteistyötä ohjausryhmätyöskentelyn edetessä. Opettajien tietoisuus kansalaisopistojen ajankohtaisista haasteista, mm. vapaan sivistystyön opintojen osaamisperusteisuudessa, lisääntyi ja osaaminen kurssisisältöjen suunnittelussa ja oppimistavoitteiden konkretisoitumisessa vahvistui. Toimistohenkilöstön verkostoituminen saatettiin alulle.

Hanketta hallinnoineen Kaukametsän opiston henkilöstön keskinäinen yhteistyö tiivistyi. Luentojen suunnittelun ja järjestämisen toimintamalli uudistui. Uusi toimintamalli vähensi rehtorin työmäärää ja selkiytti toimistosihteerin ja iltavalvojen keskinäistä työnjakoa. Yhteistyö alueen yhdistysten, järjestöjen ja organisaatioiden kanssa lisääntyi ja luentokustannusten jakaminen järjestäjien kesken vakiintui paikalliseksi toimintatavaksi.

Hanke toi sitä hallinnoineelle Kaukametsän opistolle myönteistä näkyvyyttä ja vahvisti osaltaan opiston imagoa kestäväen kehityksen sertifioituna oppilaitoksena.

Covid19-pandemia ei estänyt hankkeen toteuttamista mutta vaikutti toimintojen aikatauluihin ja lisäsi käytännön järjestelyjä. Työnantajalta Kaukametsän opiston opettajille hankitut laitteet, verkkoyhteydet ja käyttöoikeudet vahvistivat opettajien rohkeutta ja osaamista etäopetuksen järjestämisessä. Hankkeelta pystyttiin järjestämään opettajille teknistä lähitukea vasta v. 2021 laitteiden ja yhteyksien käyttöönottoon.

Vapaan sivistystyön muospaineita helpottamaan suunniteltu opistojen yhteinen työyhteisötilaisuus ei onnistunut aikataulu- ym. syistä mutta tilaisuus toteutettiin Kaukametsän opiston työyhteisötilaisuutena. Osa hankkeen toiminnaksi suunnitelluista luennoista ei toteutunut luennoitsijoiden heikkojen digitaitojen ja etäopetukseen liittyvien asenteiden vuoksi. Osa luennoitsijoista esitti myös niin korkeita palkkatoiveita, ettei opistojen ollut mahdollista vastata niihin.

Vapaan sivistystyön toimintakenttä on jatkuvassa muutoksessa, joten henkilöstön muutosvalmiutta on vahvistettava ja tuettava edelleen. Koska opistojen toimistosihteeereillä ei ole paikkakunnillaan luontevaa keskustelufoorumia tehtävien erityispiirteiden vuoksi, tulee heidän verkostoitumisestaan kehittää ja tukea.

Yhteistyön lisääntyminen mahdollistaa käytänteiden alueellista yhtenäistämistä ja sujuvoittamista ja helpottaa siten sekä opiskelijoiden hakeutumista tarpeidensa mukaisesti koulutuksiin että alueen opistojen yhteisten tuntiopettajien työskentelyä. Koska Kainuussa on jo nyt vajetta pätevistä ja osaavista työntekijöistä, opistojen olisi mahdollista kiinnittää huomiota tuntiopettajien työhyvinvointiin suunnittelemalla yhteistoiminnallisesti heidän kanssaan opistojen työaikoja. Opistojen pitkien välimatkojen vuoksi lähiopetuksen työaikojen suunnittelu on tärkeää opettajien jaksamisen ja taloudellisesti kuntien maksamien matkakorvausten näkökulmasta. Koska osa opetuksesta digitalisoituu, tulee kiinnittää huomiota myös tuntiopettajien digitaitojen vahvistamiseen ja työvälineiden hankkimiseen.

Vuoden 2022 alussa toteutettu Kaukametsän opiston uusi johtamisjärjestely edellyttää henkilöstöltä uusien toimintatapojen omaksumista, mikä osittain muuttaa esimerkiksi Oppia-hankkeen aikana luentojen järjestämiseen omaksuttua toimintamallia. Henkilöstön muutosvalmiuden vahvistaminen liittyy sekä opistojen sisäisiin että ympäröivän yhteiskunnan muutoksiin.

Vapaan sivistystyön kehittämisavustusten hakeminen ja saaminen mahdollistavat jatkossakin alueen opistojen pitkäjänteisen yhteistyön kehittämisen ja alueen kaikenikäisen väestön sivistystarpeisiin vastaamisen. Hankkeen aikana Kainuun kuntien kansalaisopistot osoittivat halukkuuttaan ja tahtoaan kehittää toimintaansa yhdessä ja hakea ratkaisuja kulloisiinkin haasteisiin. Pohjaa tulevalle kehittämistyölle luo myös Kaukametsän opiston kestäväen kehityksen ulkoisen auditoinnin palaute.

Liite 1	Hankkeen tapahtumat
Liite 2	Kaukametsän opiston ulkoisen auditoinnin palaute
Liite 3	Luentopassi
Liitteet 4 – 6	Hankkeen talousraportit 2019 - 2021

Liite 1.

OPPIA-Opistojen palvelujen innovatiivisuus alulle

Kaukametsän opisto / OPH Diaarinumero: 147/385/2019
Päätöspv 12.4.2019
Kustannuspaikka ja sisäinen tilaus Kustannuspaikka: 190247520, sisäinen tilaus 1906000...
Raportointi 30.6.2021 / 28.2.2022

Haettu rahoitus € 56090
Myönnetty rahoitus € **23 876**
Omavastuu 15 pros. € 4 214 ylittyy; rehtoreiden, toimistosiheteerien ja taloussihteerin työnä v. 2019 - 2021
Yhteensä € **28090**

HANKKEET TAPAHTUMAT

Mitä	pvm	Osallist.	Sisältö	Tavoite	lisätietoa
Ohjausryhmä					
Kokoukset	10.6.2019	7	Toiminnoista sopiminen, jatkosuunnittelu	1 - 6	
	26.8.2019	13	Suunnittelu		
	21.11.2019	13	Suunnittelu, arviointi		
	14.2.2020	8	Suunnittelu, arviointi		
	16.6.2020	8	Suunnittelu, arviointi		
	24.8.2020	5	Suunnittelu, arviointi		
	24.9.2020	5	Suunnittelu, arviointi		
	7.12.2020	7	Suunnittelu, arviointi		
	30.6.2021	4	Suunnittelu, arviointi		
	18.8.2021	5	Suunnittelu, arviointi		
	29.9.2021	5	Suunnittelu, arviointi		
	16.11.2021	5			
yht.		85			
Opettajainkokoukset					
Kaukametsän opisto	29.8.2019	48	opettajien sitouttaminen	1, 4 - 6	
	27.8.2020	46	opettajien kannustaminen	1, 2	

	18.12.2020	26	jatkotoimenpiteet, henkilöstömuutos	1, 4 - 6	
Kaukam.op. johtotiimi	6.5.2020	9	Kurssikuvausten kehittäminen: etäopetus kurssikuvauksiin; oppimistavoitteiden konkretisoiminen	1, 2	
yht.		129			
Kaukametsän opettajien etäopastus					
Rehtorin kyselytunti	3.9.2020	8	opettajien kannustaminen		
	7.9.2020	3	opettajien kannustaminen		
	15.9.2020	4	opettajien kannustaminen		
	23.9.2020	1	opettajien kannustaminen		
	28.9.2020	2	opettajien kannustaminen		
yht.		18			
Tapahtumat, seminaarit; webinaarit					
Kainutlaatuinen ope 2019	5.10.2019	12	https://kainutlaatuinenope2019.blogspot.com/ (Ilkka Halava: Murrosaika, muuttuva työ ja oppimisen uusi agenda	5	järj. Aikopa - Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut
Valovoimaa / Kaukametsän opisto		18	Satu Roos: Yhteisen työn rakenteet; myönteistä ilmapiiriä edist:n palkitsem.	5, 6	
Tammiseminaari / Kansalaisopistojen liitto	30.-31.1.2020	2	https://kansalaisopistojenliitto.fi/wp-content/uploads/2019/11/2020_1_Tammiseminaari.pdf	1, 2, 6	Kaukametsän opiston ja Kianta-Opiston rehtorit
OPH: Johto 2020 -koulutus	9.12.2020	3	Hyvinvoiva johtaja on paras johtaja -webinaari	5, 6	Hyrnsalmen ja Puolangan siv.johtaja, Kaukam.op.reht.
Yhdessä enemmän - Virtuaalinen kaamosseminaari Meri-Pohjolan opistopiiri	20.11.2020	10	Harrastamisen Suomen malli/ OKM Iina Berden; Luovuus ja ilo/valmentaja Simo Routarinne	5, 6	Kaukametsän opisto, Kianta-Opisto
yht.		45			
Infotilaisuudet Kaukam. opiston opettajille					

Osaamisperusteisuus-info	15.11.2019	8	Sini Sarén musiikin aineryhmälle	1, 2	
Osaamisperusteisuus-info	22.11.2019	13	Sini Sarén liikunnan aineryhmälle	1, 2	
Osaamisperusteisuus-info	29.11.2019	5	Sini Sarén kuvataiteen aineryhmälle	1, 2	
Osaamisperusteisuus-info	29.11.2019	10	Sini Sarén materiaali: kielet ja käsityö	1, 2	
yht.		36			
Koulutukset; webinaarit					
Totti Karpela, koulutus toimistosihiteereille	5.2.2020	6	Totti Karpela: Piinaavat valittajat - vaikeat asiakkaat	4	
Teemapäivä osaamis- perusteisuudesta / Kansalaisopistojen liitto	24.2.2020	3	https://kansalaisopistojenliitto.fi/blog/teemapaiva-osaamisperusteisuudesta-kansalaisopistoissa-24-4-2020-verkossa/	1, 2, 5	Kaukametsän opisto, Kianta-Opisto
Kansalaisopistojen toimintakenttä muutoksessa /KoL	12.6.2020	3	https://kansalaisopistojenliitto.fi/blog/kansalaisopistojen-toimintakentta-muutoksessa-webinaari-osaamisen-ja-oppimisen-tulevaisuudesta-pe-12-6/	1, 5	Kaukametsän opisto, Kianta-Opisto
Kainuun Etu; webinaari	9.9.2020	1	Tulevaisuudentutkija Ilkka Halava: Murrosajan muuttuvat pelikentät	1, 5	Kaukametsän opisto; yhteistyö Kainuun ETUn kanssa
Teemapäivä osaamis- perusteisuudesta / Kansalaisopistojen liitto	30.10.2020	3	https://kansalaisopistojenliitto.fi/blog/teemapaiva-osaamisperusteisuudesta-kansalaisopistoissa-ii-pe-30-10/	1, 2, 5	Kaukametsän opisto, Kianta-Opisto
Teemapäivä työllisyyden edistämisestä / Kansalaisopistojen liitto	13.11.2020	1	https://kansalaisopistojenliitto.fi/blog/teemapaiva-kansalaisopistoille-tyollisyyden-edistamisesta-pe-13-11/	1, 5	Kianta-Opisto
Toimistohenkilökunnan virtuaalinen kahvitunti / Kansalaisopistojen liitto	16.9.2020	3	https://kansalaisopistojenliitto.fi/toiminta/menneet/	4	Kaukametsän opisto
Osaamisperusteisuuden ABC; webinaari / Kansalaisopistojen liitto	19.11.2020	2	https://kansalaisopistojenliitto.fi/blog/webinaari-osaamisperusteisuuden-abc-kansalaisopistoille-to-19-11-klo-9-12/	1, 2, 5	Kaukametsän opisto, Kianta-Opisto

Hellewi-peruskoulutus	16.9.2021	3		4	Kaukametsän opisto
Hellewi-jatkokoulutus	23.9.2021	3		4	Kaukametsän opisto
yht.		28			
Luennot					
Prof. Lassi Heininen	25.2.2020	12	Suurvaltahegemonia-kamppailu vs. maatuskamalli - alueellinen yhteistyö globaalissa maailmassa	3	hybridikokeilu; etäyhteydellä 3 osallistujaa; yhteistyössä Kainuun liiton kanssa
Harri Ahonen	22.9.2020	39	Pohjois-Norjan rannikkoreitit	3	
Markku Heikkinen: Totuus on korkein uskonto - luentosarja 1.osa	30.9.2020	14	Yrjö Kallisen elämäankaari - itseoppinut osuuskuntaliikkeen kiertävä puhuja, teosofi ja toisinajattelija	3	
Markku Heikkinen: Totuus on korkein uskonto - luentosarja 2.osa	9.10.2020	23	Pasifismi ja ihmisyyden alennustila	3	
Markku Heikkinen: Totuus on korkein uskonto - luentosarja 3.osa	21.10.2020	25	Henkinen elämänymmärrys	3	
Arvo Tuominen	4.11.2020	39	Suomi & Venäjä - koko tarina	3	
Markku Heikkinen: Totuus on korkein uskonto - luentosarja 4.osa	5.11.2020	2	Sosiaalinen oikeudenmukaisuus	3	
Biologi Vesa Hyyryläinen	21.1.2021	22	Linnut - yleisluento	3	
Ari Tervo	11.2.2021	24	Pihapiirin linnut		
Kimmo Kumpulainen	18.3.2021	46	Pöllöt	3	
Jouni Ruuskanen	8.4.2021	51	Joutsenet ja hanhet	3	
Jouni Laaksonen	28.4.2021	194	Kainuun parhaat retkikohteet	3	
Juha Mannermaa	6.5.2021	11	Luontoretki - ohjattu linturetki	3	
Ari Partanen ym.	26.10.2021	129	Luontokuvailta	3	
yht.		631			
Suorat sanat - keskustelufoorumi	24.9.2019	18			
	5.11.2019	28			

	5.2.2020	23			
		69			
Kaikki toiminnot yht.		1041			

HANKKEESTA TIEDOTTAMINEN

(tiedot v. 2019 - 2020 projektipäiväkirjoista; ei tietoja vuodelta 2021)

		16	Osaavan ohr, Kainutlaatuinen ope -suunn.
		9	Kaukam.opiston johtoryhmä
		48	Kaukametsän opiston op.kokous
		9	Hankkeen ohr
		2	Kansalaisopistojen liitto
		4	Meri-Pohjola
		10	Luennoitsijat
		631	Luennoille osallistuneet
		69	Suorat sanat -tilaisuuksiin osallistuneet
		3	Kriittinen korkeakoulu
		13	Toimistosihteerit
		8	Isoverstas/SnellmanEdu, jory
		20	Kainuun liitto, Digi-hankkeen ohr
		22	Kaj siv ltk
		9	Siv.toimialan johtoryhmä
		2	Kajaanin kaup. viestintätiimi
		3	Kainuun Etu
		2	Ulkoinen auditoija ja opiskelija-arvioija
		2	Okka-säätiö, auditoinnin valmistelussa
		2	Vuokra-auton tilaus
		9	Kirjaston työntekijät / Suorat sanat
		36	Osaamisperusteisuus-info ja keskustelut
	yht.	929	

Liite 2.

Oppilaitosten kestävän kehityksen sertifiointi
OKKA-säätiö

VAHVISTUS SERTIFIKAATIN UUSIMISESTA
9.12.2020

Auditoijan palaute

Auditoinnin kohde: Kaukametsän opisto, Kajaani (Sertifikaatti no. 71)

Uudelleen auditointi suoritettiin 4.12. 2020 verkkovälitteisenä.

Läsnäolijat

Aune Kariluoto, rehtori

Sini Saren, apulaisrehtori

Heli Karppinen, käsityön pt opettaja

Henna Salomäki, liikunnan pt opettaja

Eeva Kilpeläinen, kielten suunn. opettaja

Pirjo Aunesluoma, musiikin pt opettaja

Bella Tuovinen, toimisto

Eila Hallamaa, toimisto

Sisko Koistinen, toimisto

Sisko Tamminen opiskelijajäsen

1) Kestävän kehityksen asioiden suunnittelu ja johtaminen

Havainnot

Opiston omassa strategiyössä toteutetaan Kajaanin kaupungin strategiaa 2019–2022 ja opiston rehtori on ollut mukana Kajaanin strategiyön valmistelussa

Joulukuussa 2019 opiston opettajankokouksessa käsiteltiin YK:n Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteita Kaukametsän opiston toiminnan näkökulmasta. Agenda 2030 tavoitteita on pystytty nostamaan osaksi opiston strategiaa sekä koulutusten suunnittelua ja toteutusta. Agenda 2030 teeman käsittely on myös vienyt eteenpäin henkilöstön kestävän kehityksen osaamista

Opisto viestii kestävän kehityksen arvoista tällä hetkellä opettajan oppaassa ja kotisivuille. Auditoinnin yhteydessä esiteltiin opiston uudet lähiaikoina julkaistavat verkkosivut, joissa kestävän kehityksen sisältöjen viestimiseen on kiinnitetty erityisen paljon huomiota

Kestävän kehityksen työhön osallistuu päätoiminen henkilökunta. Tuntiopettajien osallistuminen työhön on vielä vähäistä. Opiskelijat voivat vaikuttaa opiston toimintaan palautteen antamisen muodossa. Kestävän kehityksen asioita käsitellään kuukausittain järjestettävässä opiston johtoryhmän kokouksessa sekä aineryhmäpalaverissa.

Haasteena opistolla on ollut vuonna 2019 hyväksytty Kajaanin kaupungin sopeuttamisohjelma. Tähän haasteeseen on pystytty vastamaan esimerkiksi teknisen työn opetuksen tilaratkaisuilla sekä yhteistyön lisäämisellä kaupungin opetustoimen kanssa, jolloin opisto on myös vienyt eteenpäin kaupungin strategian kolmannen kasvuteeman "Tulevaisuus nuorissa" tavoitteita.

Kestävän kehityksen ohjelman teemoina on ollut Digitalisaatio 2016-2019, Vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus 2018-2021, Henkilöstön ja opettajien hyvinvointi 2019-2020 ja Turvallisuus oppilaitoksessa 2020-2021.

Opiston kaikki kielikurssit toteutetaan tällä hetkellä etäopetuksena. Liikunnan opetusta toteutetaan myös runsaasti etäopetuksena. Opiston tuntiopettajat saavat kajaani.fi käyttäjätunnukset mikä mahdollista koko opistossa yhteisten sovellusalojen käytön. Opinto-opas julkaistaan pääosin verkossa. Kaukametsän opisto järjestää yhdessä kirjastoin kanssa digitukitapahtumia. Opisto on kouluttanut 12 digiopastajaa tähän työhön.

Kajaanin kaupungin työterveyshuollon palveluja on supistettu ja työterveystoiminnassa pyritään painottamaan ennaltaehkäisevää toimintaa.

Kajaanin kaupungilla on käytössä GRANITE riskienhallintaohjelma.

UMAKO-koulutuksessa Kaukametsän opisto on saanut Pohjoismaista tunnustusta vuonna 2018. Opetus nojaa toiminnallisuuteen ja siinä kestävän kehityksen sekä monikulttuuriseen arvopohjaan.

Sidosryhmäyhteistyötä tehdään useiden eri toimijoiden kanssa erityisesti luentojen ja seminaarien järjestelyissä.

Kaukametsän opiston toiminnan arviointi perustuu pääosin CAF arviointimalliin. Toiminnan arviointi suoritetaan vuosittain toukokuussa. Arviointi on tehty 2018 ja 2019. Vuoden 2020 arviointi suoritettiin eDelphi arvioinnin pilotointina.

Vahvuudet

Opiston omassa strategiyössä toteutetaan Kajaanin kaupungin strategiaa 2019–2022 ja opiston rehtori on ollut mukana Kajaanin strategiyön valmistelussa

Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteiden käsittely koko henkilöstön kanssa joulukuussa 2019. Agenda 2030 tavoitteita on pystytty nostamaan osaksi opiston strategiaa sekä koulutusten suunnittelua ja toteutusta. Agenda 2030 teeman käsittely on myös vienyt eteenpäin henkilöstön kestävän kehityksen osaamista.

Lähiaikoina julkaistavat uudet kotisivut parantavat ja selkeyttävät kestävän kehityksen viestintää.

Digitalisaation kehittämistyössä on viimeisen vuoden aikana edetty hyvin ja johdonmukaisesti opistossa.

Turvallisuusasioihin on kiinnitetty huomioita kuten kokonaisvaltainen riskienhallinta, ajantasaiset ohjelmat sekä turvallisuuden liittyvät harjoitukset.

Kaukametsän opiston UMAKO-lukutaitokurssit toteutetaan toiminnallisina, jolloin luku- ja kirjoitustaidon opettamisen lisäksi opiskelijat voivat osallistua esimerkiksi opiston tietotekniikka-, käsityö- ja kotitalouskursseille.

Kaukametsän opistossa toimintaa arvioidaan säännöllisesti.

Kehittämiskohteet

Kaukametsän opistossa on viimeisen vuoden aikana aktiivisesti otettu käyttöön digitaalisia sovelluksia.

Esimerkiksi kaikki tuntiopettajat tulevat saamaan kajaani.fi käyttöoikeudet mikä voisi mahdollistaa tuntiopettajien osallistumisen lisäämisen esimerkiksi yhteisillä alustoilla näkökulmana tiedon jakaminen ja keskustelut verkkoalustoilla. Tällä tavoin voisi olla mahdollista lisätä tuntiopettajien osallistumista strategiatyöhön, arviointiin ja toiminnan kehittämiseen.

Viime vuosien arviointien tuloksissa on painottunut opiston nykytilan analysointi. Arviointien pohjalta on dokumentteihin kirjattu kehittämisehdotuksia. Arviointien dokumenteista jää kuitenkin epäselväksi

kehittämisehdotuksiin liittyvien parantavien toimenpiteiden määrittely kuten ajankohta, milloin toimenpide toteutetaan, mikä toimenpide on kyseessä ja tarvittavat resurssit sekä toimenpiteen toteuttamisen seuranta ja vastuut.

2) Koulutuksen suunnittelu ja toteutus

Havainnot

Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteiden käsittely koko henkilöstön kanssa vuonna 2019 on tuonut koulutustarjontaan uusia kestävän kehityksen koulutussisältöjä.

Tuntiopettajien osallistumisen, perehdytyksen ja sitoutumisen keskeinen työkalu on ollut vuonna 2017-2018 toteutettu opinnäytetyö "Kaukametsän opiston tuntiopettajien työhön sitouttamisen kehittämissuunnitelma"

Tässä hankkeessa tuntiopettajat osallistuivat oman työnsä arviointiin ja arvioinnin pohjalta syntyi kolme kehittämiskohdetta.

1. Kohtelemalla työntekijää reilusti, olemalla tasavertainen kaikille
2. Tarjoamalla riittävät tuntimäärät ja elannon sekä neuvottelemalla tuntiopettajien kanssa ja antamalla vaikutusmahdollisuuksia
3. Hyvällä sisäisellä tiedottamisella

Näille kehittämiskohteille määriteltiin 11 kohdan parantamissuunnitelma, jotka lähes kaikki oli toteutettu.

Vahvuudet

Kaukametsän opiston tuntiopettajien työhön sitouttamisen kehittämissuunnitelman toteuttaminen opinnäytetyön pohjalta. Kehittämistoimenpiteillä on konkreettisesti voitu kiinnittää huomioita ja parantaa tuntiopettajien työtä.

Agenda 2030 teemoihin liittyvät kurssit ja luennot kuten Suorat sanat keskustelutilaisuudet sekä opiston järjestämät luennot ja seminaarit.

Kehittämisehdotukset

Tuntiopettajien rooli opistoin toiminnan suunnittelussa, opetuksen toteutuksessa, toiminnan arvioinnissa voi lähiaikoina kasvaa johtuen esimerkiksi siitä, että työ- ja virkasuhteet kaupunkiin muuttuvat säästötavoitteiden myötä. Tuntiopettajien osallistumisen lisääminen nousi myös kevään pilotointiarviossa yhdeksi kehittämlauseeksi.

Liite 4.

Tilaukset: toteuma/suunnitelma/poikkeama (kustannuslajit)

Lake 2019

Tietojen viimeinen päivitys (MultiProvider) 10.01.2020 00:30:05

Kustannuslaji		Toteutuneet kustannukset 001.2019-012.2019	EUR
190019TM	KAJAANI KUSTANNUSLAJIT		10 087,68
1900194A	TOIMINTAKULUT		10 087,68
19001940A	Henkilöstökulut		5 250,40
190019400A	Palkat ja palkkiot		4 334,03
190019400A1	Palkat ja palkkiot		4 334,03
400500	Kuukausipalkat		4 230,90
406100	Lomapalkkajaksotukset		103,13
190019410A	Henkilöstösivukulut		1 612,20
190019410A1	Eläkekulut		766,58
410000	Palkkamenoperusteiset eläkemaksut		748,86
413000	Jaksotetut eläkekulut		17,72
190019410A2	Muut henkilöstösivukulut		149,79
415000	Työnantajan sosiaaliturvamaksut		32,58
416000	Työttömyysvakuutusmaksut		86,74
417000	Tapaturmavakuutusmaksut		24,16
418000	Muut sosiaalivakuutusmaksut		2,97
419000	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut		3,34
19001943A	Palvelujen ostot		4 794,54
190019434A	Muiden palvelujen ostot		4 794,54
444000	Koulutus- ja kulttuuripalvelut		318,00
444100	Opetuspalvelut		4 238,04
447300	Henkilöstön koulutus		238,50
19001948A	Muut toimintakulut		42,74
190019490A	Muut toimintakulut		42,74
494000	Muut kulut		42,74
Tulos			10 087,68

Tilaukset: toteuma/suunnitelma/poikkeama (kustannuslajit)

Kustannuslaji		Toteutuneet kustannukset 001.2020-012.2020	EUR
190019TM	KAJAANI KUSTANNUSLAJIT		205,05
1900193A	TOIMINTATUOTOT		-13 788,32
19001933A	Tuet ja avustukset		-13 788,32
190019330A	Tuet ja avustukset		-13 788,32
333000	Muut tuet ja avustukset		-13 788,32
1900194A	TOIMINTAKULUT		13 993,37
19001940A	Henkilöstökulut		9 495,76
190019400A	Palkat ja palkkiot		7 882,48
190019400A1	Palkat ja palkkiot		7 882,48
400500	Kuukausipalkat		7 212,77
401000	Tunti- ja urakkapalkat		86,76
402000	Sijaisten palkat		
403550	Muu henkilöstö, määräaikaiset		0,00
404000	Muut palkkiot		
404050	Luentopalkkiot		578,72
406100	Lomapalkkajaksotukset		4,23
190019410A	Henkilöstösivukulut		1 613,28
190019410A1	Eläkekulut		1 359,54
410000	Palkkamenoperusteiset eläkemaksut		1 359,01
411000	Muut työeläkemaksut		
413000	Jaksotetut eläkekulut		0,53
190019410A2	Muut henkilöstösivukulut		253,74
415000	Työnantajan sosiaaliturvamaksut		97,79
416000	Työttömyysvakuutusmaksut		124,08
417000	Tapaturmavakuutusmaksut		29,21
418000	Muut sosiaalivakuutusmaksut		2,55
419000	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut		0,11
19001943A	Palvelujen ostot		4 390,71
190019434A	Muiden palvelujen ostot		4 390,71
441001	Majoitus- ja ravitsemuspalv,ei henkilöstö		539,40
442050	Henkilöstön matkakustannukset		690,71
442057	Muiden matkakulut, ei henkilöstö		303,60
444000	Koulutus- ja kulttuuripalvelut		410,00
444100	Opetuspalvelut		1 617,00
447201	ICT Asiantuntijapalveluiden ostot		
447300	Henkilöstön koulutus		830,00
19001945A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat		106,90
190019450A	Ostot tilikauden aikana		106,90
460000	Muu materiaali		106,90
		Tulos	205,05

Liite 6.

Lake / Oppia-hanke tilitasolla 2021 Tilaukset: toteuma/suunnitelma/poikkeama (kustannuslajit)

Tietojen viimeinen päivitys (MultiProvider) 24.01.2022

04:42:35

Kustannuslaji		Toteutuneet kustannukset 001.2021-012.2021
		EUR
▼ 190019TM	KAJAANI KUSTANNUSLAJIT	4.098,01
▶ 1900193A	TOIMINTATUOTOT	
▼ 1900194A	TOIMINTAKULUT	4.098,01
▼ 19001940A	Henkilöstökulut	1.374,28
▼ 190019400A	Palkat ja palkkiot	1.204,41
▼ 190019400A1	Palkat ja palkkiot	1.204,41
400500	Kuukausipalkat	144,45
401000	Tunti- ja urakkapalkat	
402000	Sijaisten palkat	
402500	Luontoisedut	
403550	Muu henkilöstö, määräaikaiset	
404000	Muut palkkiot	150,00
404050	Luentopalkkiot	650,00
406100	Lomapalkkajaksotukset	259,96
▼ 190019410A	Henkilöstösivukulut	169,87
▼ 190019410A1	Eläkekulut	142,79
410000	Palkkamenoperusteiset eläkemaksut	97,35
411000	Muut työeläkemaksut	
413000	Jaksotetut eläkekulut	45,44
▼ 190019410A2	Muut henkilöstösivukulut	27,08
415000	Työnantajan sosiaaliturvamaksut	6,81
416000	Työttömyysvakuutusmaksut	8,44
417000	Tapaturmavakuutusmaksut	1,97
418000	Muut sosiaalivakuutusmaksut	0,27
419000	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	9,59
▼ 19001943A	Palvelujen ostot	2.599,95
▼ 190019434A	Muiden palvelujen ostot	2.599,95
441001	Majoitus- ja ravitsemuspalv,ei henkilöstö	
442050	Henkilöstön matkakustannukset	4,84
442057	Muiden matkakulut, ei henkilöstö	133,02
444000	Koulutus- ja kulttuuripalvelut	
444100	Opetuspalvelut	1.611,29
447201	ICT Asiantuntijapalveluiden ostot	725,80
447300	Henkilöstön koulutus	125,00
▼ 19001945A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	123,78
▼ 190019450A	Ostot tilikauden aikana	123,78
460000	Muu materiaali	123,78
▶ 19001948A	Muut toimintakulut	
Tulos		4.098,01